

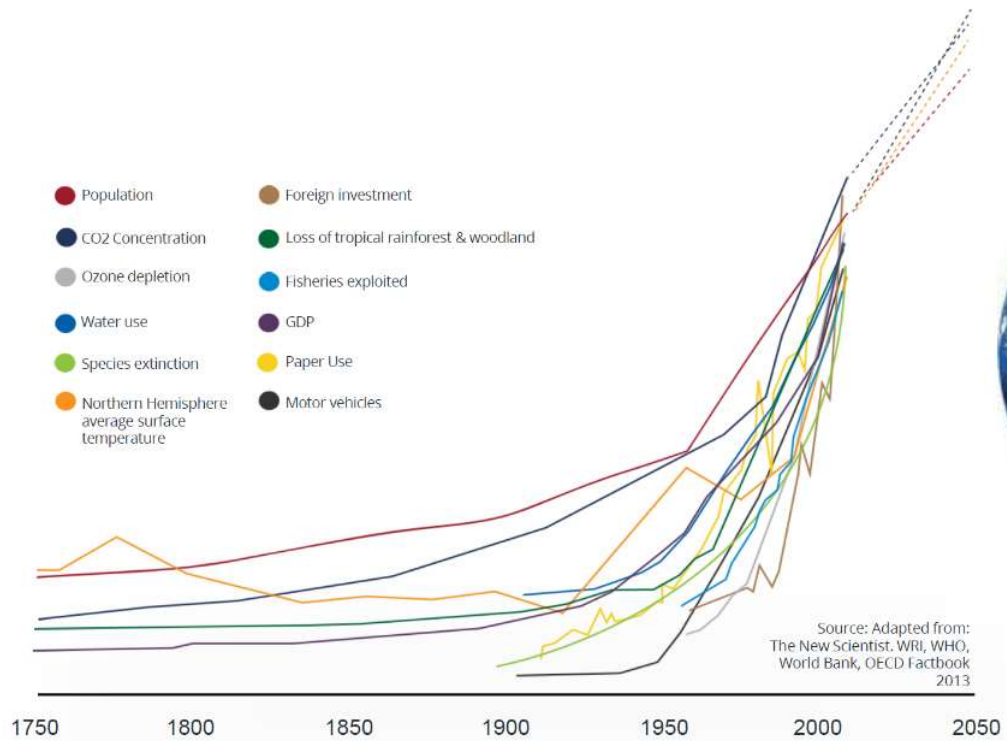
Az inverz logisztika szerepe a körforgásos gazdaságban.

Nyist Csaba
Ügyvezető
Avarem Kft.

2019. november 06.

Exponenciális fejlődés?

anthropocene

Konszenzus a Földtudományokban: Megnyitottunk egy új geológiai korszakot (The Economist, 03. June 2011)

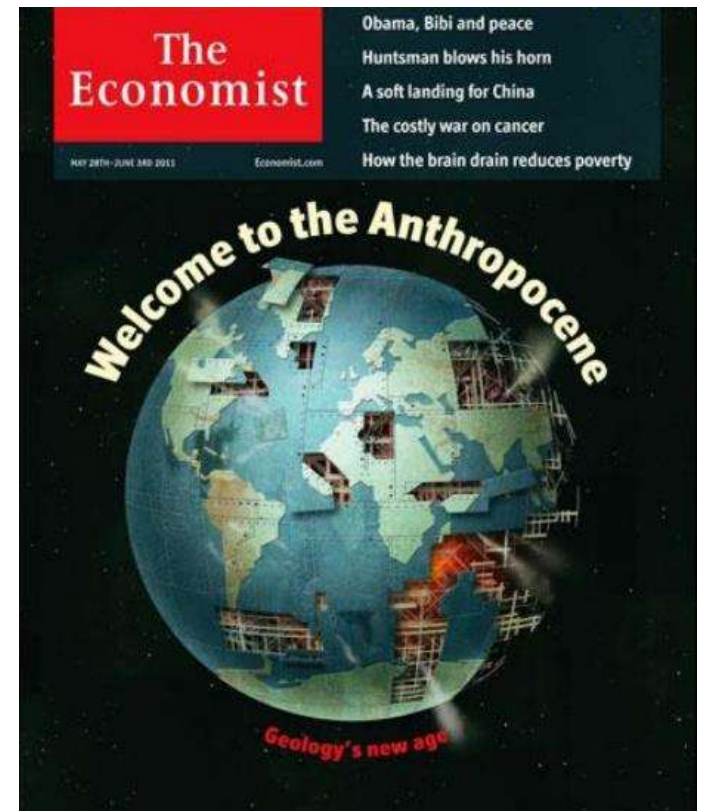
Minden exponenciális sebességgel változik-pusztul a környezetben, az állandóságnak vége, pedig mérnökök generációi ebből indultak ki - hallhattuk.

„A geológusok ugyan vitatják, de az antropocén egy új időszak. Mindent megváltoztattunk, és lassan elértünk a planetáris határokhoz, amikor a folyamat visszafordíthatatlan és menthetetlen” - mondta Szöllősi-Nagy, és arról beszélt, hogy a korábban 200 évente egyszer érkező árvizek ma már húsz évente jönnek.

Dr. Szöllősi-Nagy, PhD, az MTA doktora, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem professzora

„Nincs B-terv, mert nincs B-bolygónk”

Ban-Ki-Mun volt ENSZ-főtitkár

Anyag megtakarítás
Fenntarthatóság
Újrahasznosíthatóság
Bölcsőtől a bölcsőig
Bionika
A Kék Gazdaság
Zárt anyaghurkok
Gyártói lábnyom
Körkörös gazdaság

Források szűkössége
Ipari szimbiózis
Hulladékmentes-gazdaság
Függetlenítés
Ipari ökológia
Életciklus optimalizáció
Zéró küldetés

A körforgásos gazdaság- mint koncepció megjelenése a nemzetközi tudományos folyóiratokban

Roots and origins - 1989 (Pierce and Turner).
Circular Economy Principles and Limits - 2003.
Circular Economy Models - 2001.

Implementation at micro level (single company or consumer)

- Cleaner production - 1997.
- Green consumption and Green Public Procurement - 2007.
- Product Recycling and Reuse - 1999.

Implementation at meso level (Eco-industrial parks)

- Eco-industrial systems and Industrial Symbiosis Districts and Networks - 1995.

Implementation at macro level (city, province, region, nation)

- Regional eco-industrial networks and productions, eco-cities, urban symbiosis) - 1997.
- Collaborative consumption - 2008.
- Zero Waste Program - 2007.

Decoupling - 2008.
Sustainable development
Circular Economy

Gyökerek és eredet - 1989 (Pierce and Turner).
Körkörös gazdaság - Alapelvek és korlátok- 2003.
Körkörös gazdasági modellek - 2001.

Mikro-szintű megvalósítások (egy cég vagy felhasználó)

- Tisztább termelés - 1997.
- Zöld fogyasztás és zöld közbeszerzés - 2007.
- Termék újrahasznosítás és újrafelhasználás - 1999.

Meso-szinű megvalósítások (Eco-gazdasági parkok)

- Eco-gazdasági rendszerek és Ipari Symbiosis Hálózatok és zónák - 1995.

Makro-szintű kivitelezés (város, tartomány, régió, nemzet)

- Regionális eco-ipari hálózatok és termelés, eco-városok, városi szimbiózis - 1997.
- Együttműködéses Fogyasztás - 2008.
- Zéró Hulladék Program - 2007.

Függetlenítés - 2008.
Fenntartható fejlődés
Körforgásos Gazdaság

Az új gazdasági modell - mit is jelent a körforgásos gazdaság?

Lineáris gazdaság

Megvenni, használni, eldobni

A termékek, összetevők, anyagok, az energia
egyszeri használata

A termékek elavulttá válnak, annak ellenére
hogy még használhatók

Körforgásos gazdaság

Csökkentés, újrafelhasználás, újrahasznosítás

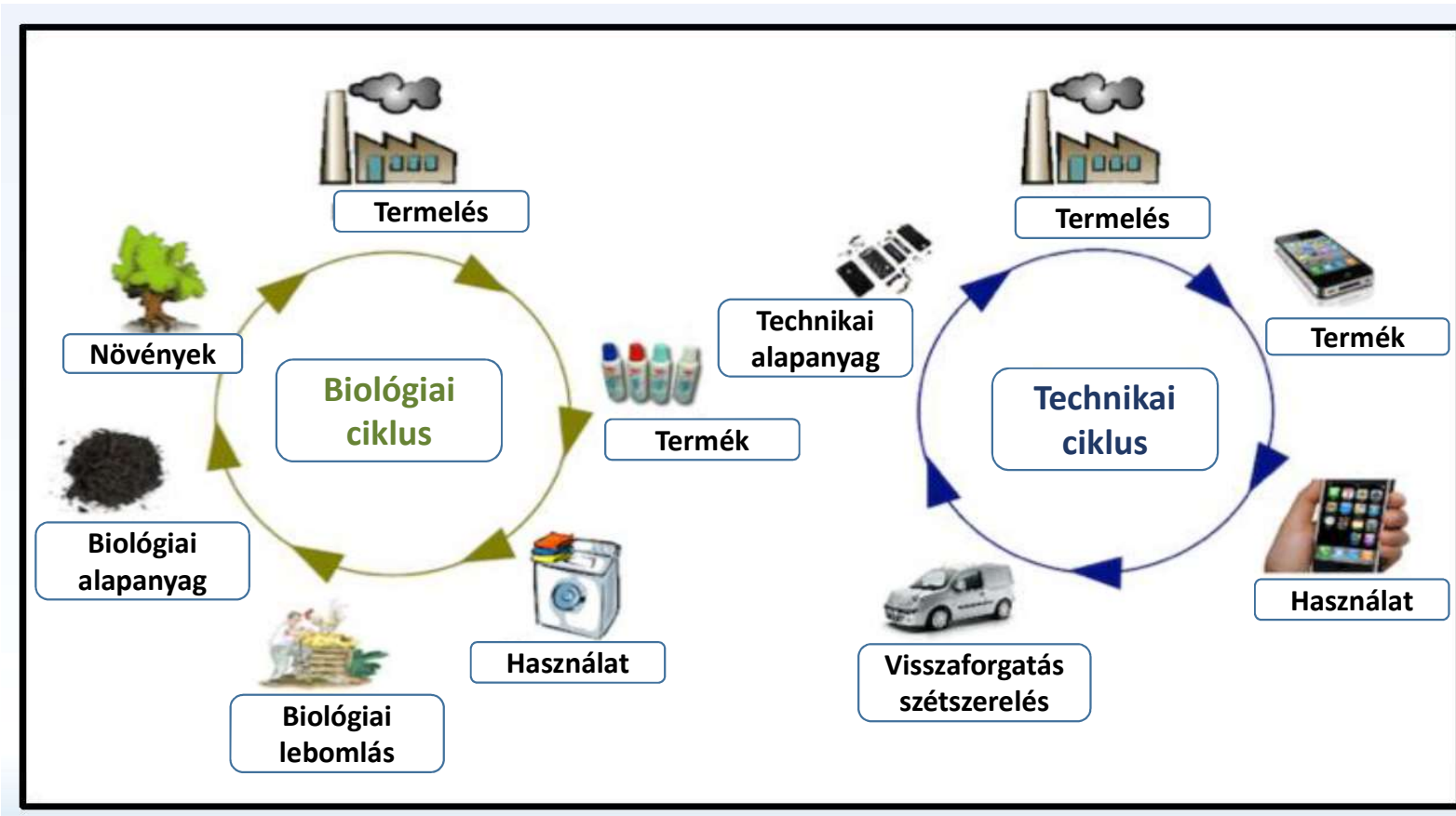
Az alapanyagok végnélküli áramlása

Kiterjesztett termék életciklus, a termék
összetevő elemeire való szétbontás és újra
hasznosításból eredően

A lineáris gazdaság nem fenntartható

Mi is a körforgásos gazdaság?

A fenntartható fejlődés európai kihívásai - körforgásos gazdaságcsomag

A modern társadalmak és gazdaságok által felmerülő kihívásokra válaszul, 2015 decemberében az Európai Bizottság (EK) a körforgásos gazdaságról szóló jogszabálycsomagot (körkörös gazdaságcsomag) tett közzé (1). E rendeletnek célja kontinensünk visszatérése a gazdasági növekedés útjára a természeti erőforrások és újrahasznosított anyagok intelligens felhasználása, a kutatásba és az új technológiákba történő beruházás, valamint a felhasználók fokozottabb bevonása révén a fenntartható fejlődés, a társadalmi és gazdasági értékek megteremtése.

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

Az anyagkörforgás megvalósítása - a körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési terv (2015)

Az anyagkörforgás megvalósítása:

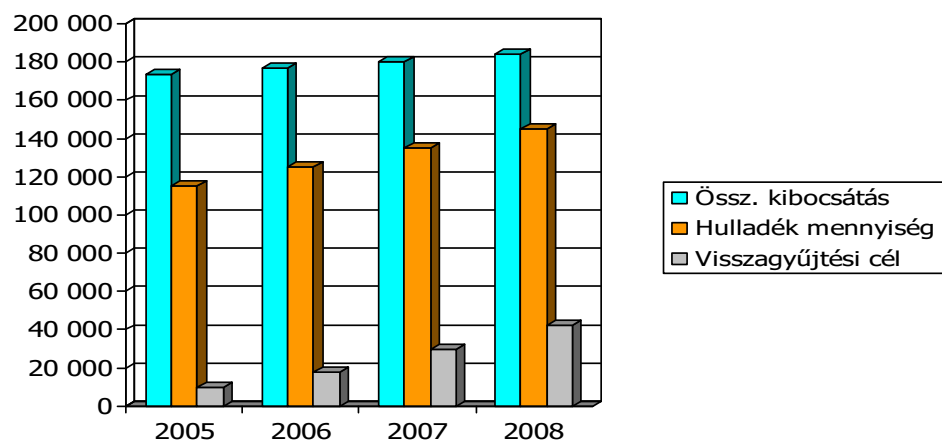
Bizottsági jelentés a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv végrehajtásáról (2019)

88/2015 (XII.21.) FM rendelet	A hulladékjegyzékről
225/2015. (VIII. 7.) Korm. Rendelet	A veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről
309/2014. (XII. 11.) Korm.r.	A hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről
197/2014. (VIII. 1.) Korm. Rendelet	Az elektromos és elektronikus berendezésekkel kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről

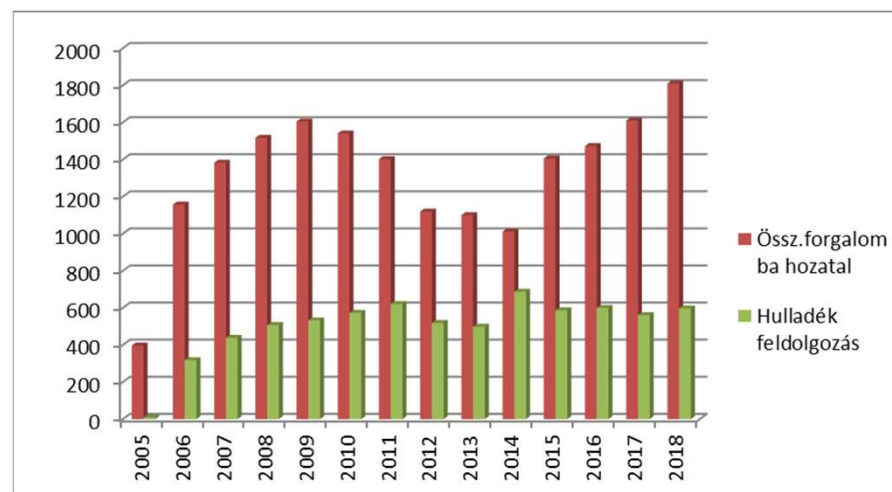
Az OHT 3.1.6 Hulladékkezelés című fejezete előírja, hogy „a lerakott települési hulladék biológiailag lebomló szervesanyag-tartalmát • 2004-ig az 1995-ben képződött mennyiség 75%-ára, • 2007-ig 50%-ára, • 2014-ig 35%-ára kell csökkenteni.”

Elektromos és elektronikai berendezések forgalma 2005 és 2008 között (tonna)

2008: 40 ezer tonna e-hulladék feldolgozás

Világítástechnikai berendezések forgalma 2005 és 2018 között (tonna)

A vízió

A Körforgásos Gazdaság

felhalmozódott eredménye a

Körforgásos Gazdaság elvén működő Vállalkozásoknak

amely a

Körforgásos Gazdasági Elvek

kifejlesztésével és piaci bevezetésével kezdődik,

A Körforgásos Design

elve alapján kidolgozott termékeket,
szolgáltatásokat

és üzleti modellt kínáló vállalkozásokkal

amelyek szoros együttműködésben alkotják a

„Bezárul a Kör” Vízió-t

Circular Economy

is the accumulated result of

Circular Entrepreneurship

starts with the development
and market introduction of

Circular Propositions

are being developed, using

Circular Design

of products, services
and business models

by closely cooperating in a

“Closing the Loop” Context

Ezen intézkedéseknek köszönhetően 2030-ig az Európai Bizottság az alábbiakban meghatározott célokat kívánja elérni

Kiterjesztett gyártói felelősség

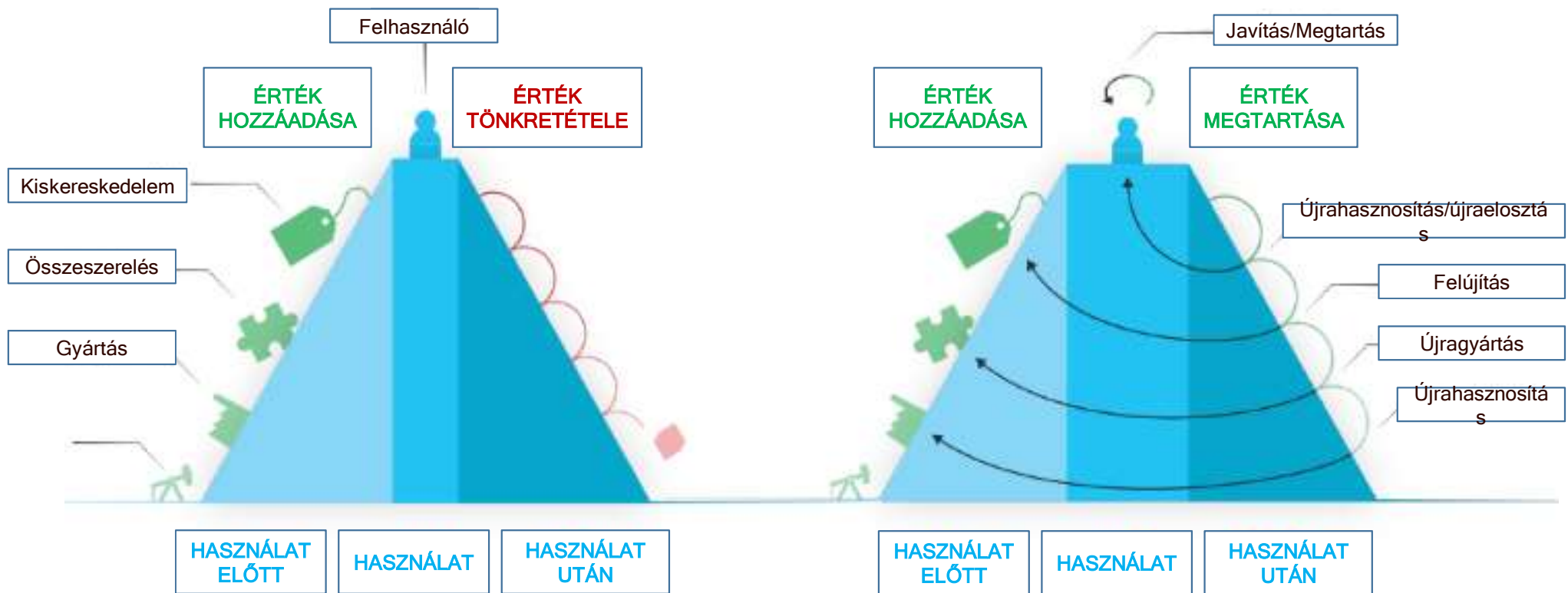
A növekvő hulladékmennyiséggel szembesülve számos kormány áttekintette a rendelkezésre álló szakpolitikai lehetőségeket, és arra a következtetésre jutottak, hogy egy opció lehet a fogyasztóktól származó termékek újrahasznosításának a gyártókra való hárítása.

A kiterjesztett gyártói felelősség, (EPR extended producer responsibility) az EPR egy olyan politikai megközelítés, amely szerint a gyártók jelentős - pénzügyi és / vagy fizikai - felelősséget kapnak a fogyasztóktól származó termékek kezeléséért vagy ártalmatlanításáért.

Az EPR egy szükséges lépés, az ipari termelés felelősebbé válásához. Csak a gyártók felelőségének a gyár kapuján túlnyúló kiterjesztésével, és gazdasági ösztönző lépések létrehozásával a hulladékok kialakulási forrásainál történő intézkedésekkel a meghatározott célok elérése érdekében, nagy lépéseket lehet elérni a gyűjtésre, az újrafelhasználásra és az újrahasznosításra vonatkozóan.

A körforgásos üzleti modell megértése - Az értékpiramis

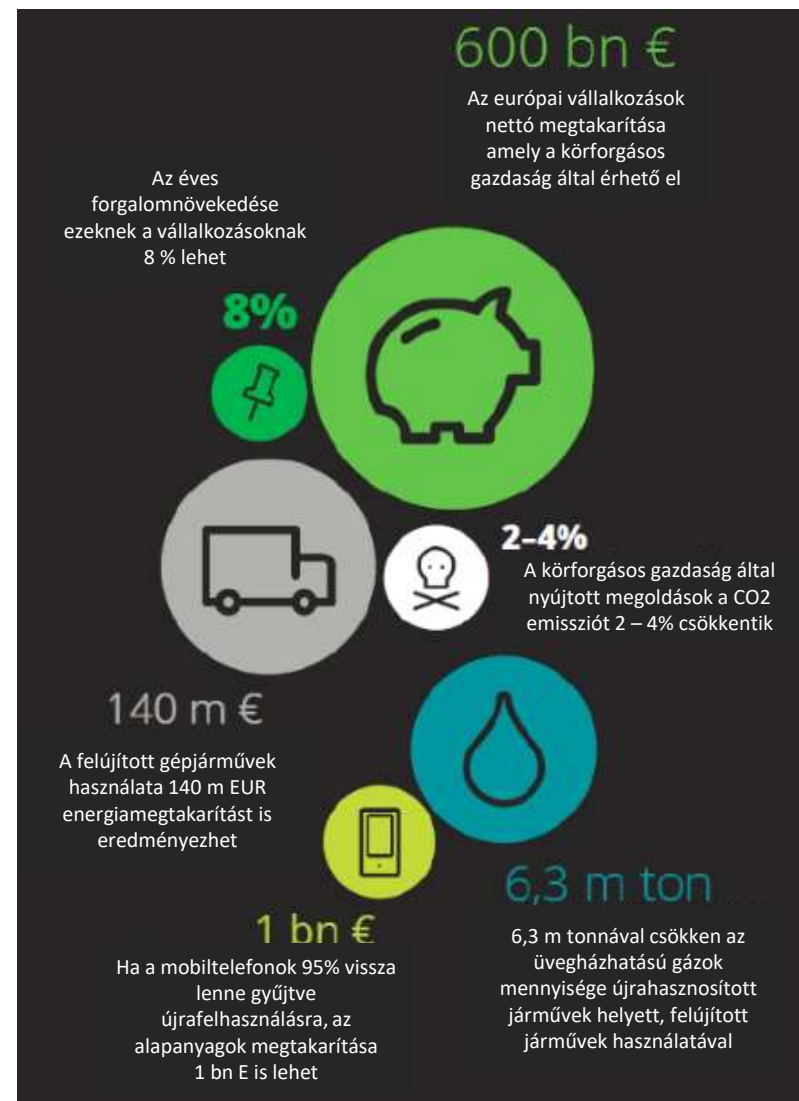

A körforgásos gazdasági modell előnyei

A körforgásos gazdasági modell számos előnnyel rendelkezik a gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi területeken.

Ezek tartalmazzák:

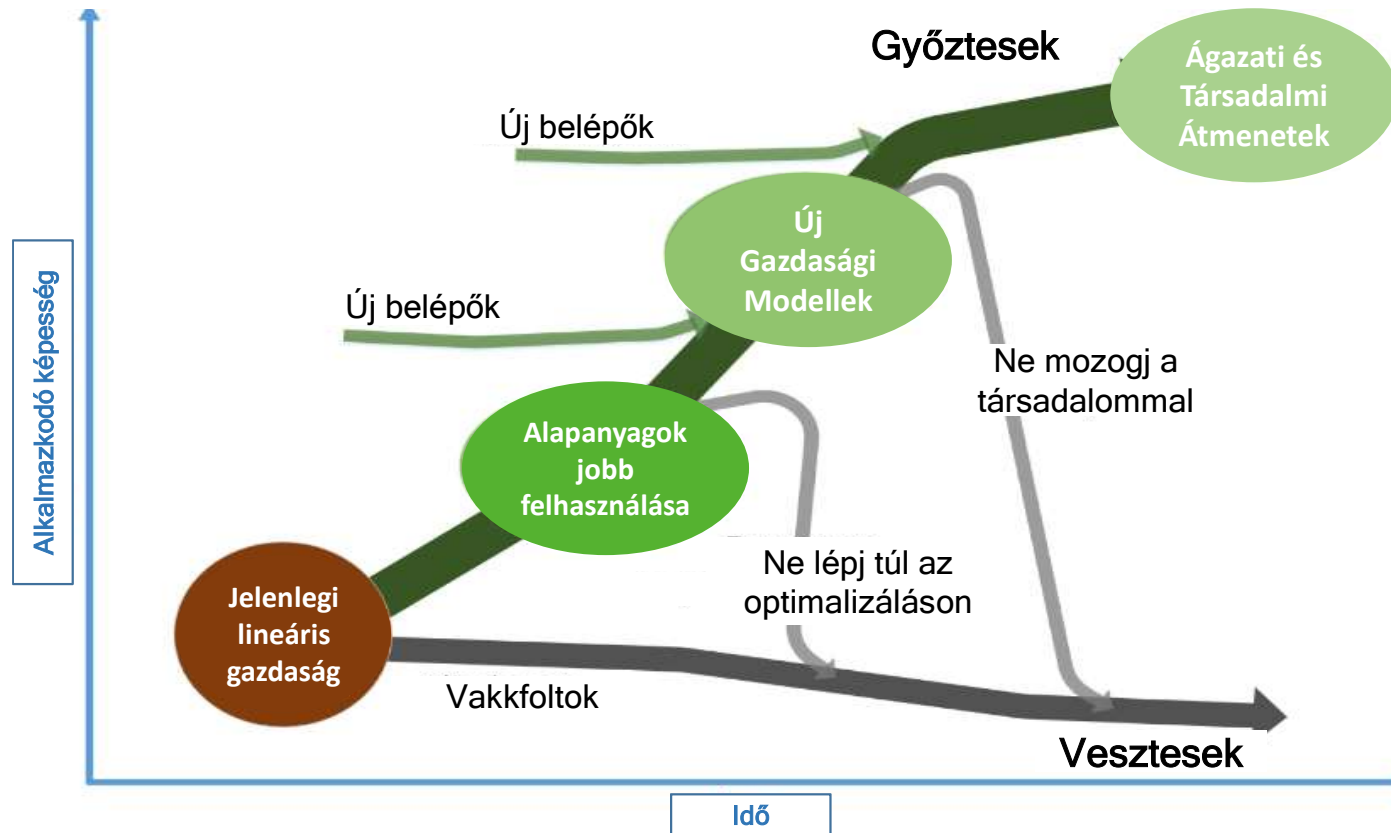
- Az erőforrások jobb kihasználhatósága és a nyersanyag kereslet csökkenése
- Az értéknövelt termékek hosszantartó használata és a hulladékok kiküszöbölése.
- Új piacok és új termékek létrehozása valamint a értéknövelése.
- A jelenlegi és jövőbeli kihívások alapján megfelelni az erőforrások rendelkezésre bocsájtására, az ellátás biztonságának megteremtésére és az üvegházhatású gázok növekedésének visszafogására, csökkentésére.
- Új munkahelyek megteremtése.
- Innovációk a tervezés, a regenerálás, a javítás, az újrafeldolgozás, a bioalapú gazdaság és a vállalkozói szellem területén.

Source: Circular Economy Package: questions and answers , Brussels
December 2015

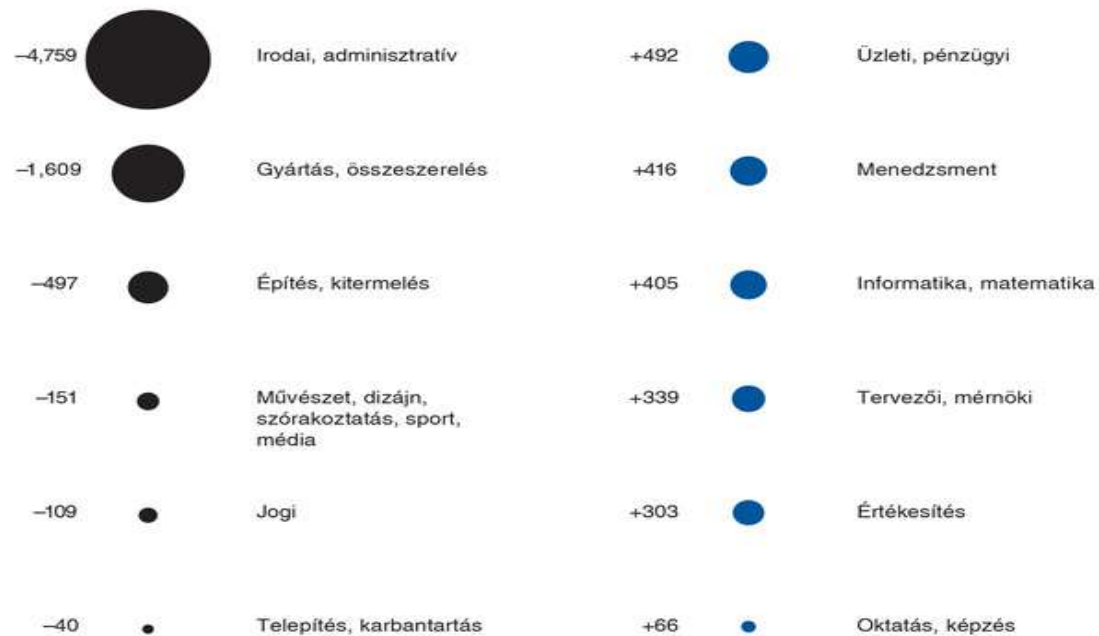
Hogyan lehet kihasználni a körforgásos folyamatok előnyeit?

Piac a jövőben

Foglalkozások, és foglalkoztatottak - Generációk (x, y, z)

Foglalkoztatottak számának változása munkafajták szerint 2015-2020

Forrás: Future of Jobs Survey, World Economic Forum.

Piaci helyzet jelene

- A 2007-ben létrejött kkv-k átlagosan 38%-a létezett létrejötte után öt évvel
  - A kkv-kon belül a mikroállalkozások részaránya minden évben 94,4-94,5%.
  - 2012-ben a kkv-k összesen közel 45 ezer milliárd forint árbevételt értek el, a teljes vállalászási szektor teljesítményének 58%-t.
  - A kkv-k szerepe a foglalkoztatásban a legnagyobb, 2012-ben a vállalászási szektor által alkalmazott létszám 73%-a.
-

KKV szektor jellemzői

- A hazai kis- és közepes vállalkozások jelenleg korlátozottan használják a korszerű informatikai megoldásokat, gazdasági és termelési modelleket
  - A magyar kkv-k vezetői, döntéshozói jelentős arányban hiányos információkkal rendelkeznek az infokommunikációs technológiák vállalati felhasználásának lehetőségeiről, az infokommunikációs és egyéb modern technológiák előnyeiről.
-

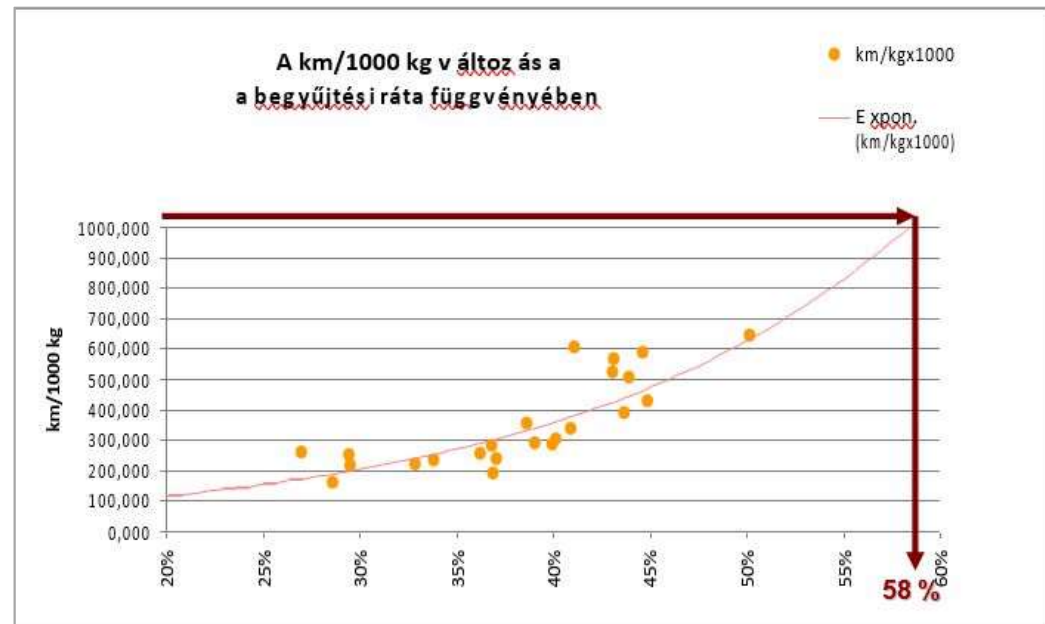
Inverz logisztika ágazati jövőképe

- Inverz logisztika

A *Reverse Logistics Executive Council* (RLEC) a következő átfogó definícióval él a visszas logisztikát illetően:

„Az inverz logisztika nem más, mint a termékek mozgása tipikus végső felhasználási céljuktól kiindulva, valamely más irányba, értékszerzés vagy hulladékgazdálkodás céljából. A visszas tevékenységbe beletartozik a sérült termékek, a szezonális készletek, illetve a hulladékok visszavétele; a készletek megújítása illetve bővítése miatti visszáru kezelés; a csomagolóanyagok újrafeldolgozása, a konténerek újrahasznosítása; a termékek rendbetétele és felújítása; az elavult berendezések megfelelő elhelyezése és az eszközök felújítása.”

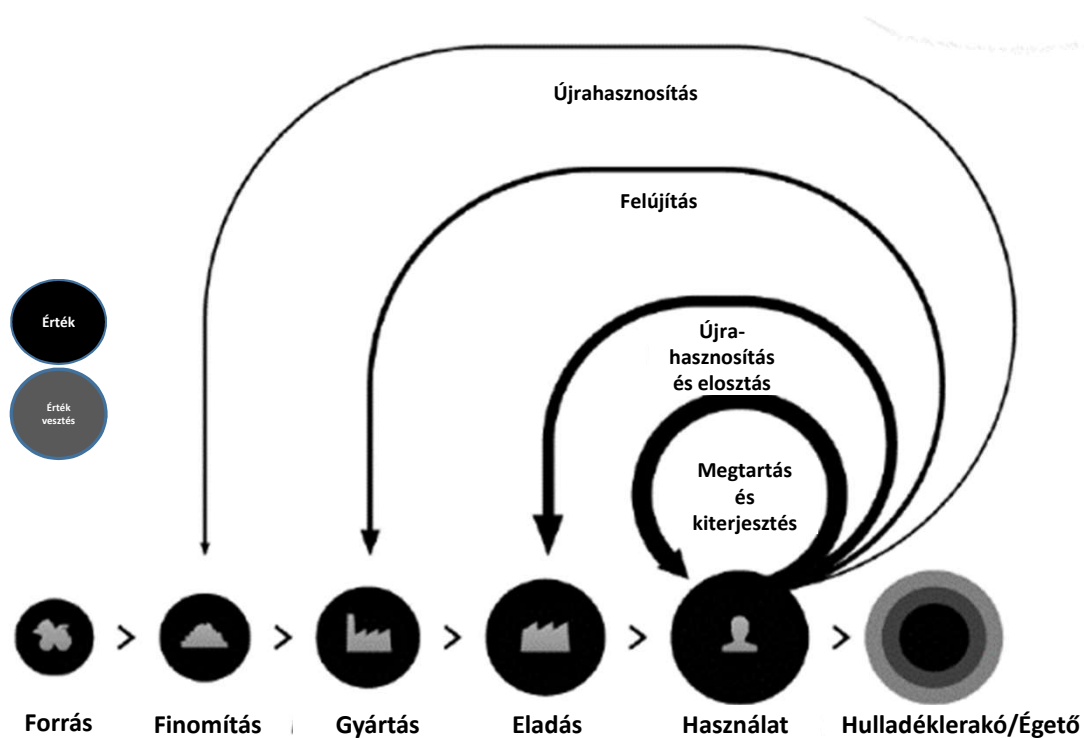
- **Begyűjtési potenciál korlátai**
- **Negatív és pozitív értékű hulladékok**
- **Ismertető, tájékoztatók: www.applia.hu**

A km/1000 kg változása a begyűjtési ráta függvényében, gazdaságossági jelzéssel

Értékteremtés az EEE - lineáristól a körköröségig

Érték visszanyerés Új értékadás egy életciklus után

Recover-e
ICT felszerelés
újrahasznosító

leapp
Apple felújító

Green Mobile
Okos telefon
felújító

Javítás, karbantartás

Felújítás és újrahasznosítás

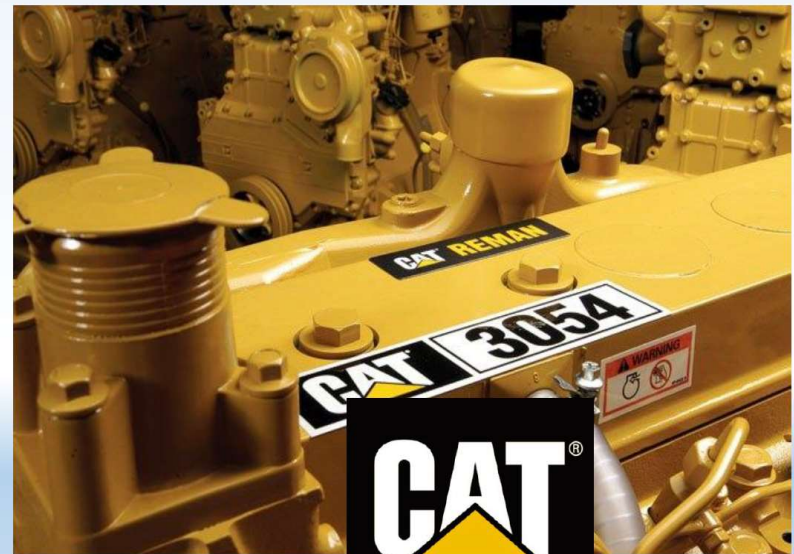

Átalakítás, újraépítés

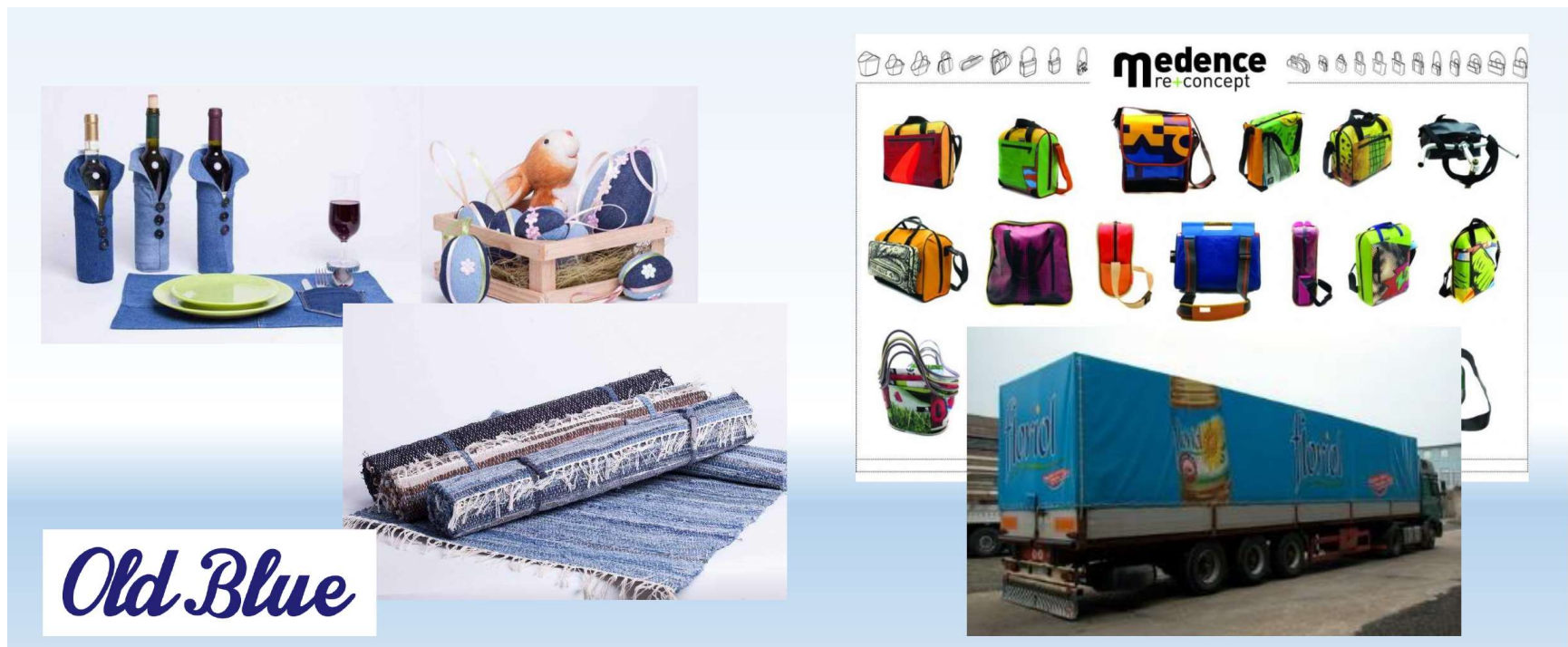

PHILIPS

CAT®
Reman Services

Újrahasznosítás - értéknövelő újrahasznosítás

Újrahasznosítás a világításban

ELECTRO-COORD®
M A G Y A R O R S Z Á G

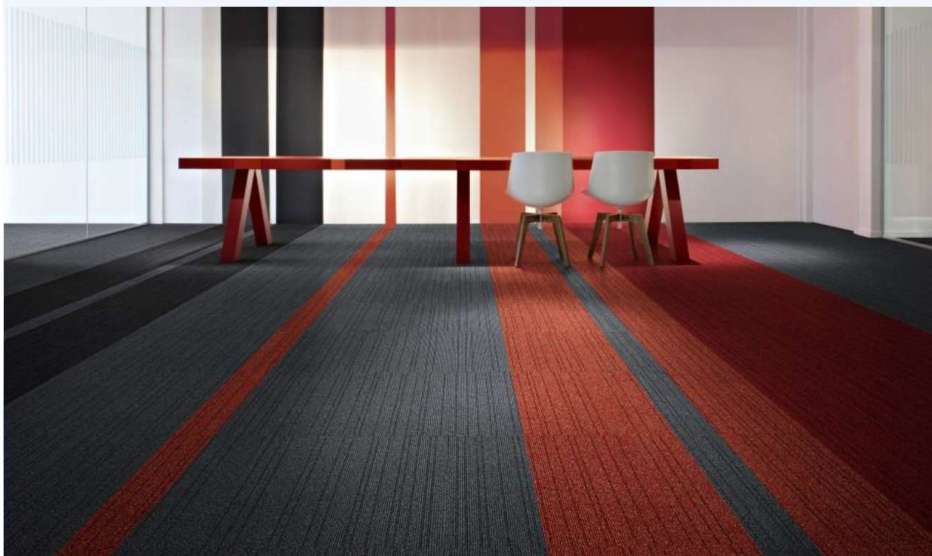
Ecodesign - környezetbarát tervezés

Alapanyag újrahasznosítás

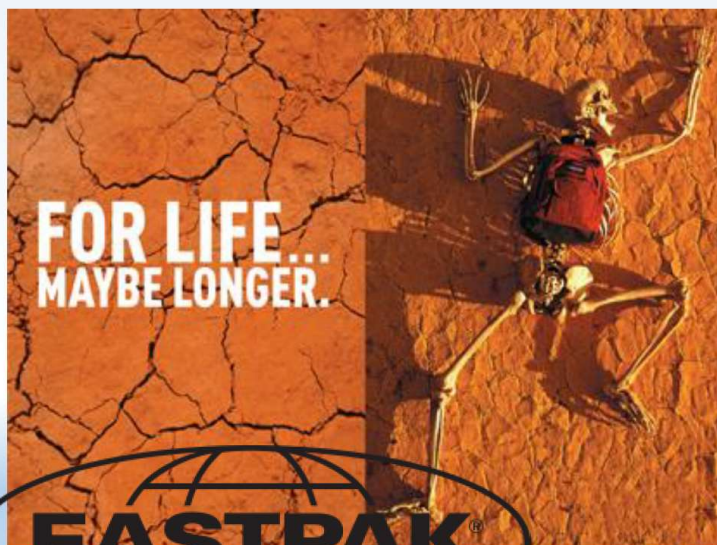
DESSO

A Tarkett Company

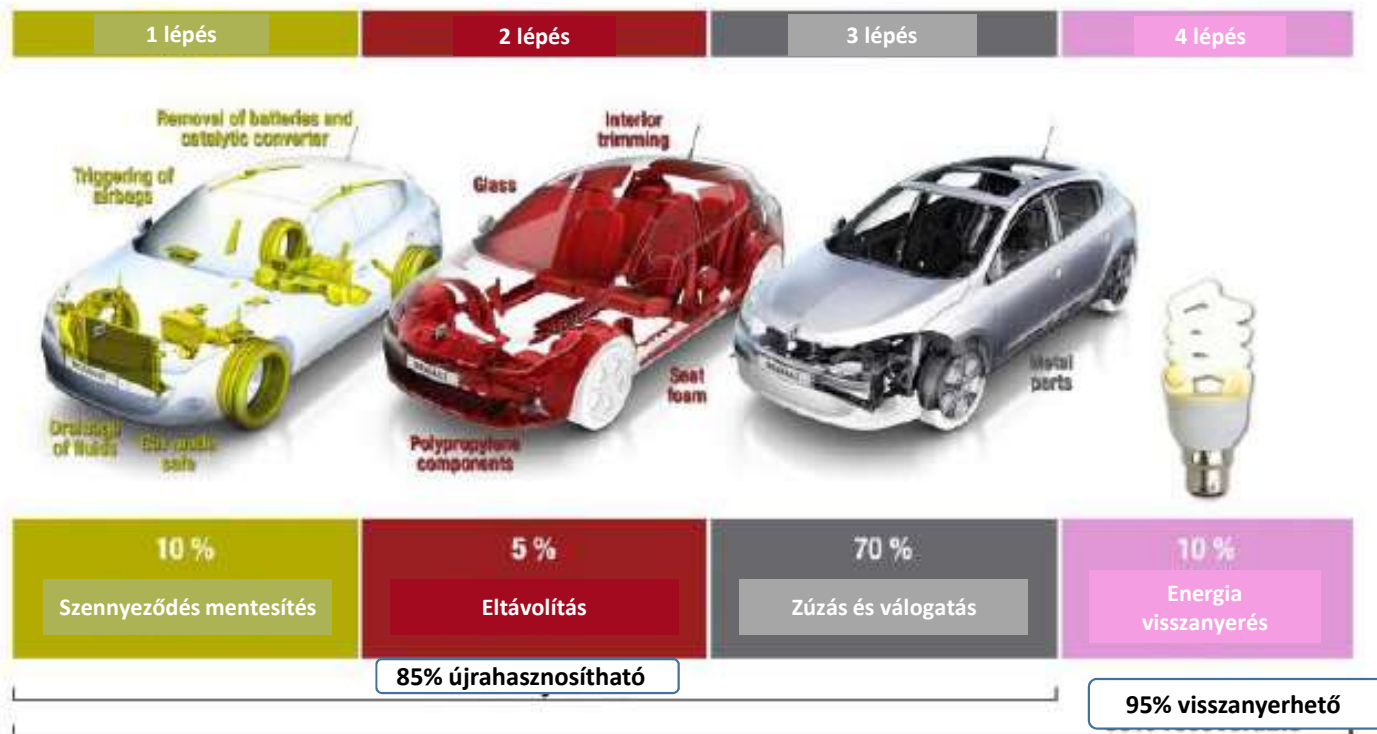
 BRAIFORM
GLOBAL TEXTILE SOLUTIONS

Termék életciklus kiterjesztése

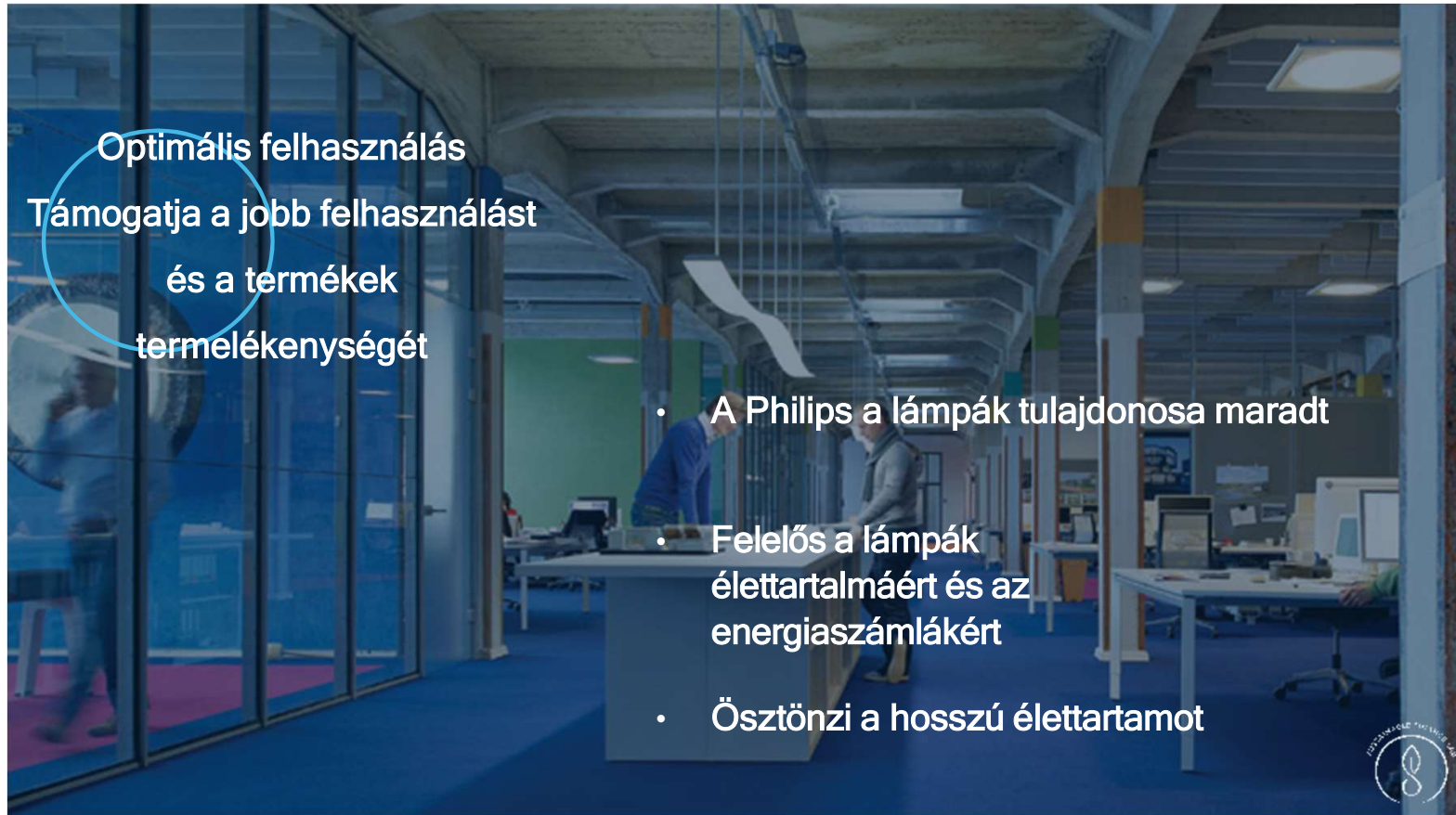

Körforgásos modell - Újrahasznosítás a Renault-nál

Napjainkban a Renault gépjárművek 30% -ban újrahasznosított anyagból készülnek, ez a szám 2016 végére 33% -ra emelkedik. A Renault Espace figyelemre méltóan 90% -ban újrahasznosítható.

Optimális felhasználás: PHILIPS PAY-PER-LUX

TERMÉK-MINT-SZOLGÁLTATÁS

A tulajdonostól a felhasználóig (Wework irodaház)

*Jobban
biztosítja a
termék
teljesítményét
mint maga a
termék*

Biztosítja a termék
újrahasznosítását

Serkenti a hosszú élettartamú és
újrahasznosítható termékek tervezését

A fő korlátok - a mikro szint előtt álló kihívások

1. A körforgásos termékek és szolgáltatások iránti igény hiánya, különösen a közbeszerzések jelenléte miatt.
  2. Az értéklánc átláthatóságának hiánya - fenntartható ellátási láncot kell létrehozni
  3. Pénzügy (különösen a kis- és középvállalkozások esetében)
  4. Az új kockázatok értékelése és kezelése
-

Fő irányvonalak makro szinten egy erős Körforgásos Gazdasági Politika kialakításához Európában

1. A szükséges intézkedések és követelmények, amelyek kellenek az innovációk átvezetéséhez a körforgásos termékek és szolgáltatások irányába
  2. Zöld közbeszerzések: átfogó oktatási program
  3. Jól átlátható árösztönző lépések a gyártók és fogyasztók számára, a körforgás megvalósítására a kiterjesztett gyártói felelősség (EPR), adó változtatások és ÁFA változtatások alapján
  4. Ösztönző lépések a másodlagos nyersanyagok használatára és termékcsopontonként a legjobb elérhető megoldásokra
  5. Az Ecodesign elvek, környezetbarát gyártás szerinti minimális követelmények bevezetése a körforgásos végtermékek design-ra vonatkozóan
-

Hatékony környezetvédelmi beavatkozásokra van szükség

- A hulladék alapú beavatkozás helyett, alapanyag-láncolatú szabályozásra van szükség
  - A szabályozásokat már az anyagláncolat elejétől (nem csak a végén) be kell vezetni.
  - A természeti erőforrások használatának, felhasználásának adóztatása elkerülhetetlen - az állami díjak újraelosztása a munka alapú adóktól az anyagi alapú adókig
  - A hulladékgazdálkodási technológiák szigorú hierarchiája nem hatékony
-

A körforgásos gazdaság - FŐ IRÁNYVONALAK

- Körforgásos üzleti modell kifejlesztése - fejlesztés alatt
  - Nem egyértelmű piaci potenciál
  - Üzleti modell kidolgozása - egyidőben a piacok felkutatásával
  - A láncszerű együttműködés és a koordináció kulcsfontosságú
  - A kiindulópont a vállalkozások kiterjesztett gyártói felelőssége az - EPR (Extended Producer Responsibility)
  - Potenciális eredmény = hosszútávú stabilitás (és fenntarthatóság)
-